Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
YVES BOT
της 6ης Σεπτεμβρίου 2018 [1]

Υπόθεση C-514/17

Ministère public
κατά
Marin-Simion Sut

[αίτηση του cour d'appel de Liège (εφετείου Λιέγης, Βέλγιο)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως – Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ – Ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως και διαδικασίες παραδόσεως μεταξύ κρατών μελών – Άρθρο 4, σημείο 6 – Λόγος προαιρετικής μη εκτελέσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως – Εφαρμογή – Αξιόποινη πράξη για την οποία επιβλήθηκε στερητική της ελευθερίας ποινή εντός του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος τιμωρούμενη μόνο με χρηματική ποινή στο κράτος μέλος εκτελέσεως – Άρθρο 2, παράγραφος 4 – Περιεχόμενο του όρου του διττού αξιοποίνου – Απόφαση-πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ – Άρθρο 8, παράγραφος 3 – Προσαρμογή της ποινής»

I. Εισαγωγή

1. Δύναται ο κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584/ΔΕΥ [2] λόγος προαιρετικής μη εκτελέσεως να προβληθεί από το αρμόδιο να αποφανθεί επί της εκτελέσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δικαστήριο όταν για το αδίκημα για τα οποίο έχει εκδοθεί το ένταλμα αυτό έχει επιβληθεί στο κράτος μέλος εκδόσεως του εντάλματος στερητική της ελευθερίας ποινή, ενώ κατά το δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως το αδίκημα αυτό επισύρει μόνο χρηματική ποινή;

2. Αυτό είναι, κατ' ουσίαν, το ερώτημα που θέτει το cour d'appel de Liège (εφετείο Λιέγης, Βέλγιο) σχετικά με την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως εκδοθέντος πριν από επτά και πλέον έτη, στις 26 Αυγούστου 2011, από τις ρουμανικές αρχές κατά του Marin-Simion Sut, Ρουμάνου υπηκόου που κατοικεί στο Βέλγιο, στο πλαίσιο της εκτελέσεως στερητικής της ελευθερίας ποινής ενός έτους και δύο μηνών για οδήγηση οχήματος χωρίς άδεια οδηγήσεως.

3. Κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, η δικαστική αρχή του κράτους μέλους εκτελέσεως δύναται να αρνηθεί να εκτελέσει ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως που εκδόθηκε προς εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής όταν ο εκζητούμενος διαμένει στο κράτος μέλος εκτελέσεως, είναι υπήκοος ή κάτοικός του και το κράτος αυτό δεσμεύεται να εκτελέσει την ποινή αυτή σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο.

1 Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 Απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24) (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο 2002/584).

4. Κατά πάγια νομολογία, η διάταξη αυτή παρέχει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως τη δυνατότητα να εκτιμήσει, στο πλαίσιο του περιθωρίου εκτιμήσεως που της χορηγείται, κατά πόσον η εκτέλεση της ποινής στο κράτος μέλος εκτελέσεως μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητες κοινωνικής επανεντάξεως του εκζητουμένου μετά την έκτιση της ποινής στην οποία αυτός έχει καταδικαστεί [3].

5. Στην υπό κρίση υπόθεση, δεν αμφισβητείται ότι ο ενδιαφερόμενος δεν συναίνεσε για την παράδοσή του και εξέφρασε την επιθυμία να εκτίσει την ποινή του στο Βέλγιο. Στην απόφασή του περί παραπομπής, το cour d'appel de Liège (εφετείο Λιέγης) επισημαίνει ότι ο M.-S. Sut έχει με το Βέλγιο τέτοιους δεσμούς ώστε, λαμβανομένης υπόψη της πραγματικής του καταστάσεως, η εκτέλεση της ποινής στο βελγικό έδαφος μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητές του κοινωνικής επανεντάξεως.

6. Το cour d'appel de Liège (εφετείο Λιέγης) βρίσκεται ωστόσο αντιμέτωπο με το γεγονός ότι το αδίκημα για το οποίο ο M.-S. Sut καταδικάστηκε στη Ρουμανία σε στερητική της ελευθερίας ποινή επισύρει, σύμφωνα με το άρθρο 30, παράγραφος 1, του νόμου για την αστυνόμευση της οδικής κυκλοφορίας [4], της 16ης Μαρτίου 1968, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, χρηματική ποινή.

7. Στο κατηγορητήριο που κατέθεσε στο cour d'appel de Liège (εφετείο Λιέγης), η εισαγγελική αρχή εκτιμά ότι η δικαστική αρχή εκτελέσεως δεν έχει τη δυνατότητα να επικαλεστεί τον κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 λόγο προαιρετικής μη εκτελέσεως, καθόσον, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909/ΔΕΥ [5], η δικαστική αρχή εκτελέσεως δεν μπορεί να μετατρέψει ποινή στερητική της ελευθερίας επιβληθείσα από τη δικαστική αρχή εκδόσεως σε χρηματική ποινή. Υπό τις συνθήκες αυτές, η εισαγγελική αρχή φρονεί ότι η δικαστική αρχή εκτελέσεως δεν δύναται να δεσμευθεί να εκτελέσει σύμφωνα με το βελγικό δίκαιο την ποινή στην οποία κ ο M.-S. Sut καταδικάστηκε στη Ρουμανία.

8. Συνεπώς, το cour d'appel de Liège (εφετείο Λιέγης), το οποίο διερωτάται ως προς την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης την οποία η εισαγγελική αρχή υποστηρίζει στο κατηγορητήριο, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία επί της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί και να θέσει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Μπορεί το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν είναι δυνατόν να τύχει εφαρμογής σε πράξεις για τις οποίες έχει επιβληθεί στερητική της ελευθερίας ποινή από δικαστήριο του κράτους εκδόσεως εφόσον οι ίδιες πράξεις τιμωρούνται στο κράτος εκτελέσεως μόνο με ποινή προστίμου, γεγονός που συνεπάγεται, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του κράτους εκτελέσεως, αδυναμία εκτελέσεως της στερητικής της ελευθερίας ποινής στο κράτος μέλος εκτελέσεως, και τούτο εις βάρος της κοινωνικής επανεντάξεως του καταδικασθέντος και των οικογενειακών, κοινωνικών, οικονομικών και λοιπών δεσμών του;»

9. Με τις παρατηρήσεις που κατέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου, η Βελγική Κυβέρνηση τάσσεται υπέρ της απόψεως της εισαγγελικής αρχής, καθόσον θεωρεί ότι η δικαστική αρχή εκτελέσεως δεν έχει τη δυνατότητα να επικαλεστεί τον κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 λόγο προαιρετικής μη εκτελέσεως, δεδομένου ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, δεν μπορεί να μετατρέψει σε χρηματική ποινή την ποινή φυλακίσεως που έχει επιβληθεί από το Judecătoria Carei (πρωτοδικείο Carei, Ρουμανία).

3 Βλ. αποφάσεις της 17ης Ιουλίου 2008, Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:437, σκέψη 45)· της 6ης Οκτωβρίου 2009, Wolzenzburg (C-123/08, EU:C:2009:616, σκέψεις 62 και 67)· της 21ης Οκτωβρίου 2010, B. (C-306/09, EU:C:2010:626, σκέψη 52)· της 5ης Σεπτεμβρίου 2012, Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:517, σκέψη 32), και της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 21).

4 *Moniteur belge* της 27ης Μαρτίου 1968, σ. 3146, στο εξής: νόμος περί οδικής κυκλοφορίας.

5 Απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης σε ποινικές αποφάσεις οι οποίες επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας ή μέτρα στερητικά της ελευθερίας, για το σκοπό της εκτέλεσής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2008, L 327, σ. 27), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299 (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο 2008/909).

10. Στην πραγματικότητα, η συλλογιστική της Βελγικής Κυβερνήσεως, όπως την αντιλαμβάνομαι, συνεπάγεται τελικά ότι για την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνωρίσεως απαιτείται όπως το αδίκημα για το οποίο γίνεται επίκλησή της επισύρει ποινές, αν όχι πανομοιότυπες, τουλάχιστον παρόμοιες στο δίκαιο του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος και στο δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως. Συνεπώς, το βελγικό δικαστήριο βρίσκεται αντιμέτωπο με δύο δυσκολίες, όπου η πρώτη συνδέεται με τις διαφορές μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών όσον αφορά τις εφαρμοστέες στις παραβάσεις οδικής κυκλοφορίας ποινές και η δεύτερη συνδέεται με την αδυναμία μετατροπής της «ρουμανικής» στερητικής της ελευθερίας ποινής σε «βελγική» χρηματική ποινή.

11. Συνεπώς, η παρούσα αίτηση θα παράσχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να διευκρινίσει τη σημασία της αρχής της αμοιβαίας αναγνωρίσεως, όπως αυτή συγκεκριμενοποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2002/584. Επίσης, θα δώσει σε αυτό τη δυνατότητα, στο πλαίσιο των αποφάσεων της 17ης Ιουλίου 2008, Kozłowski[6], της 6ης Οκτωβρίου 2009, Wolzenburg[7], της 11ης Ιανουαρίου 2017, Grundza[8], και της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski[9], να διευκρινίσει περαιτέρω τόσο τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες το αρμόδιο να αποφανθεί επί της εκτελέσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δικαστήριο δύναται να επικαλεστεί τον κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 λόγο προαιρετικής μη εκτελέσεως όσο και τον τρόπο με τον οποίο ο μηχανισμός του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως που έχει θεσπιστεί με την εν λόγω απόφαση-πλαίσιο πρέπει να συσχετιστεί με τους κανόνες και τις αρχές που προβλέπει η απόφαση-πλαίσιο 2008/909.

12. Στις παρούσες προτάσεις, θα εξηγήσω τους λόγους για τους οποίους δεν συμμερίζομαι την άποψη που η Βελγική Κυβέρνηση διατύπωσε στην υπό κρίση υπόθεση.

13. Συνεπώς, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ότι σε μια κατάσταση όπως η επίμαχη, όπου για το αδίκημα για το οποίο έχει εκδοθεί το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως έχει επιβληθεί εντός του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος στερητική της ελευθερίας ποινή, το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαγορεύει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως να εξακριβώσει και να απαιτήσει όπως, για την εφαρμογή του προβλεπομένου από την ανωτέρω διάταξη λόγου προαιρετικής μη εκτελέσεως, η πράξη την οποία αφορά η καταδίκη τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή επίσης στο κράτος μέλος εκτελέσεως.

II. Το νομικό πλαίσιο της Ένωσης

Α. Η απόφαση-πλαίσιο 2002/584

14. Η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 έχει ως σκοπό την κατάργηση, μεταξύ των κρατών μελών, της τυπικής διαδικασίας εκδόσεως που προβλέπεται από τις διάφορες συμβάσεις στις οποίες τα εν λόγω κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη και την αντικατάστασή της από σύστημα παραδόσεως μεταξύ δικαστικών αρχών[10]. Βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των καταδικαστικών αποφάσεων, η οποία αποτελεί τον «ακρογωνιαίο λίθο» της δικαστικής συνεργασίας[11], καθώς και «σε υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης» μεταξύ των κρατών μελών[12].

6 C-66/08, EU:C:2008:437.

7 C-123/08, EU:C:2009:616.

8 C-289/15, EU:C:2017:4.

9 C-579/15, EU:C:2017:503.

10 Βλ. αιτιολογικές σκέψεις 1 και 5 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου.

11 Βλ. αιτιολογική σκέψη 6 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου.

12 Βλ. αιτιολογική σκέψη 10 της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584.

15. Το άρθρο 1 της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 επιγράφεται «Ορισμός και υποχρέωση εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης». Ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης είναι δικαστική απόφαση η οποία εκδίδεται από κράτος μέλος προς το σκοπό της σύλληψης και της παράδοσης από άλλο κράτος μέλος προσώπου που καταζητείται για την άσκηση ποινικής δίωξης ή για την εκτέλεση ποινής ή μέτρου στερητικών της ελευθερίας.

2. Τα κράτη μέλη εκτελούν κάθε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο.

[…]»

16. Όταν εκδίδεται ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως για την εκτέλεση ποινής ή μέτρου στερητικού της ελευθερίας, πρέπει να αφορά, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, ποινή τουλάχιστον τεσσάρων μηνών.

17. Το ίδιο άρθρο 2 παραθέτει, στην παράγραφό του 2, κατάλογο 32 αξιοποίνων πράξεων για τις οποίες, αν τιμωρούνται στο κράτος μέλος εκδόσεως με ποινή στερητική της ελευθερίας ανωτάτης διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών, το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως πρέπει να εκτελείται ακόμη και αν οι εν λόγω πράξεις δεν τιμωρούνται στο κράτος μέλος εκτελέσεως.

18. Για τα λοιπά αδικήματα, το κράτος μέλος εκτελέσεως δύναται να θέτει το διττό αξιόποινο αυτών ως προϋπόθεση της παραδόσεως του προσώπου σε βάρος του οποίου έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως. Έτσι, το άρθρο 2, παράγραφος 4, της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου ορίζει:

«Η παράδοση, προκειμένου για αξιόποινες πράξεις εκτός αυτών που καλύπτονται από την παράγραφο 2, μπορεί να εξαρτηθεί από την προϋπόθεση ότι οι πράξεις για τις οποίες εκδίδεται το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης συνιστούν αξιόποινη πράξη δυνάμει του δικαίου του κράτους μέλους εκτέλεσης, ανεξαρτήτως των στοιχείων αντικειμενικής υποστάσεως ή του νομικού χαρακτηρισμού αυτής.»

19. Τα άρθρα 3 και 4 της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 αφορούν, αντιστοίχως, τους λόγους υποχρεωτικής και προαιρετικής μη εκτελέσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως.

20. Το άρθρο 4, σημείο 6, της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου ορίζει τα εξής:

«Η δικαστική αρχή εκτέλεσης μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης:

[…]

6) εάν το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης έχει εκδοθεί προς το σκοπό της εκτέλεσης ποινής ή μέτρου ασφαλείας, στερητικών της ελευθερίας, όταν ο καταζητούμενος διαμένει στο κράτος μέλος εκτέλεσης, είναι υπήκοος ή κάτοικός του και αυτό το κράτος δεσμεύεται να εκτελέσει την ποινή ή το μέτρο ασφαλείας σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο.»

Β. Η απόφαση-πλαίσιο 2008/909

21. Η απόφαση-πλαίσιο 2008/909, η οποία εκδόθηκε μετά την απόφαση-πλαίσιο 2002/584, σκοπεί να θέσει σε εφαρμογή την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των καταδικαστικών αποφάσεων και των ποινικών διαταγών δικαστηρίου, την οποία διατυπώνει το άρθρο 82, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ που αντικατέστησε το άρθρο 31 ΣΕΕ βάσει του οποίου εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο [13]. Επιδιώκει, κατά το άρθρο του 3, να διασφαλίσει την αναγνώριση και την εκτέλεση καταδικαστικών αποφάσεων που επιβάλλουν ποινή στερητική της ελευθερίας εντός κράτους μέλους άλλου από το κράτος μέλος εκδόσεως, προκειμένου να διευκολυνθεί η κοινωνική επανένταξη του καταδικασθέντος [14].

22. Το άρθρο 7 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, το οποίο επιγράφεται «Διττό αξιόποινο», παραθέτει στην παράγραφό του 1 κατάλογο 32 αδικημάτων για τα οποία, αν στο κράτος μέλος εκδόσεως επισύρουν στερητική της ελευθερίας ποινή με ανώτατο όριο τριών τουλάχιστον ετών, το κράτος μέλος εκτελέσεως αναγνωρίζει την καταδικαστική απόφαση και εκτελεί την ποινή χωρίς έλεγχο του διττού αξιοποίνου.

23. Για τα λοιπά αδικήματα, το άρθρο 7, παράγραφος 3, της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου ορίζει:

«Για αδικήματα που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 1, το κράτος εκτέλεσης μπορεί να εξαρτήσει την αναγνώριση καταδικαστικής απόφασης και την εκτέλεση ποινής από τον όρο ότι αφορά πράξεις οι οποίες συνιστούν επίσης αδίκημα κατά το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης, όποια κι αν είναι η αντικειμενική τους υπόσταση ή ο νομικός χαρακτηρισμός τους.»

24. Το άρθρο 8 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, το οποίο επιγράφεται «Αναγνώριση της καταδικαστικής απόφασης και εκτέλεση της ποινής», ορίζει τα εξής:

«1. Η αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης αναγνωρίζει την καταδικαστική απόφαση η οποία [του] διαβιβάζεται […] και λαμβάνει πάραυτα κάθε απαραίτητο μέτρο για την εκτέλεση της ποινής, εκτός εάν η αρμόδια αρχή αποφασίσει να προβάλει κάποιο από τους λόγους μη αναγνώρισης και εκτέλεσης που προβλέπει το άρθρο 9.

[…]

3. Αν η ποινή δεν συνάδει ως προς τη φύση της με το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης, η αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης μπορεί να την προσαρμόσει σε ποινή ή μέτρο που προβλέπεται για παρόμοια αδικήματα δυνάμει του εθνικού της δικαίου. Η ποινή ή το μέτρο αυτό πρέπει να ανταποκρίνονται κατά το δυνατόν περισσότερο προς την ποινή που επιβλήθηκε από το κράτος έκδοσης της απόφασης, και ως εκ τούτου η ποινή δεν μπορεί να μετατραπεί σε χρηματική.»

25. Τέλος, το άρθρο 25 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 ορίζει:

«Με την επιφύλαξη [της απόφασης-πλαίσιο 2002/584], οι διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο εφαρμόζονται κατ' αναλογία, στο μέτρο που συνάδουν με τις διατάξεις της ανωτέρω απόφασης-πλαίσιο, στην εκτέλεση όταν ένα κράτος μέλος αναλαμβάνει να εκτελέσει την ποινή σε περιπτώσεις του άρθρου 4, παράγραφος 6, [της εν λόγω απόφασης-πλαίσιο]».

13 Βλ. αιτιολογικές σκέψεις 1, 2 και 5 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909.

14 Βλ. αιτιολογική σκέψη 9 και άρθρο 3, παράγραφος 1, αυτής της αποφάσεως-πλαισίου.

III. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

26. Πριν εξετάσω το προδικαστικό ερώτημα του cour d'appel de Liège (εφετείου Λιέγης), είναι απαραίτητο να προβώ σε μια προκαταρκτική παρατήρηση σχετικά με την τροποποίηση που ο Βέλγος νομοθέτης επέφερε πολύ πρόσφατα όσον αφορά τις διατάξεις που επιβάλλουν κυρώσεις για τις παραβάσεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας.

27. Ειδικότερα, ο νόμος περί βελτιώσεως της οδικής ασφάλειας [15], της 6ης Μαρτίου 2018, τροποποίησε ριζικά τις διατάξεις του νόμου περί οδικής κυκλοφορίας καθιστώντας αυστηρότερες τις ποινές που ισχύουν για τις εν λόγω παραβάσεις. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7 του νόμου περί βελτιώσεως της οδικής ασφάλειας, το άρθρο 30, παράγραφος 1, του νόμου περί οδικής κυκλοφορίας ορίζει πλέον ότι τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως οκτώ ημερών έως δύο ετών και χρηματική ποινή 200 έως 2 000 ευρώ ή με μία μόνον από τις ποινές αυτές όποιος οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα χωρίς να κατέχει την απαιτούμενη άδεια οδηγήσεως.

28. Συνεπώς, φαίνεται ότι, σήμερα, για το αδίκημα για το οποίο έχει εκδοθεί το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως επιβάλλεται, τόσο εντός του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος όσο και εντός του κράτους μέλους εκτελέσεως, ποινή ίδιας φύσεως, ήτοι ποινή στερητική της ελευθερίας, πράγμα το οποίο συνεπάγεται ότι το νομικό εμπόδιο που οι βελγικές αρχές αντιτείνουν σχετικά με την εκτέλεση, στο Βέλγιο, της ποινής στην οποία έχει καταδικαστεί ο M.-S. Sut στη Ρουμανία φαίνεται να έχει σήμερα πλήρως αρθεί.

29. Τούτου λεχθέντος και δεδομένου ότι το cour d'appel de Liège (εφετείο Λιέγης) δεν απέσυρε, κατόπιν της εν λόγω νομοθετικής τροποποιήσεως, την αίτησή του προδικαστικής αποφάσεως, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει παρά ταύτα σε αυτήν.

IV. Ανάλυση

30. Με το προδικαστικό του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, το Δικαστήριο αν σε μια κατάσταση όπως η επίμαχη, όπου η εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής στο κράτος μέλος εκτελέσεως μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητες κοινωνικής επανεντάξεως του εκζητουμένου, το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η δικαστική αρχή εκτελέσεως δεν μπορεί να επικαλεστεί τον προβλεπόμενο από την ανωτέρω διάταξη λόγο προαιρετικής μη εκτελέσεως και συνεπώς είναι υποχρεωμένη να εκτελέσει το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως όταν η πράξη για την οποία έχει επιβληθεί η ποινή αυτή εντός του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος τιμωρείται εντός του κράτους μέλους εκτελέσεως μόνο με χρηματική ποινή.

31. Πριν αρχίσω την ανάλυση του ερωτήματος αυτού, πρέπει να υπομνησθεί ένα ουσιώδες σημείο όσον αφορά τη σχέση των δύο αποφάσεων-πλαισίων που το cour d'appel de Liège (εφετείο Λιέγης) αναφέρει στην απόφασή του περί παραπομπής, ήτοι, αφενός, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, η οποία θεσπίζει τον μηχανισμό του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, και, αφετέρου, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, η οποία σκοπεί να διευκολύνει την εκτέλεση των στερητικών της ελευθερίας ποινών στο κράτος μέλος όπου η εκτέλεση αυτή δύναται να αυξήσει τις πιθανότητες κοινωνικής επανεντάξεως του καταδικασθέντος.

32. Είναι αληθές ότι, κατά το άρθρο 25 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, οι διατάξεις της εφαρμόζονται κατ' αναλογία για την εκτέλεση των ποινών στις περιπτώσεις που κράτος μέλος δεσμεύεται να εκτελέσει την ποινή σύμφωνα με το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 και στο μέτρο που αυτές είναι συμβατές με τις διατάξεις της τελευταίας.

15 *Moniteur belge* της 15ης Μαρτίου 2018, σ. 23236.

33. Η σχέση που προβλέπεται από τον νομοθέτη της Ένωσης μεταξύ της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 και της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 πρέπει να διασφαλίζει την εφαρμογή μιας θεμελιώδους αρχής του δικαίου της εκτελέσεως των ποινών, ήτοι της κοινωνικής επανεντάξεως του καταδικασθέντος, μέσω εξατομικεύσεως της ποινής, πράγμα το οποίο αποτελεί εν προκειμένω κοινό βασικό στοιχείο αυτών των δύο αποφάσεων-πλαισίων.

34. Ωστόσο, η Βελγική Κυβέρνηση υποπίπτει σε πλάνη στο πλαίσιο της ερμηνείας της, επικαλουμένη τις διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 προκειμένου να περιορίσει την εφαρμογή του άρθρου 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584.

35. Ειδικότερα, η Βελγική Κυβέρνηση δεν λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι, μεταξύ των δύο νομοθετημάτων, η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 κατισχύει της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, το γράμμα της οποίας ρητώς το προβλέπει στο άρθρο της 25.

36. Έτσι, ο νομοθέτης της Ένωσης εκδήλωσε σαφώς τη βούλησή του να μην αποδυναμωθούν το πνεύμα και η ισχύς του μηχανισμού του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως που θεσπίστηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2002/584, διευκρινίζοντας, στο άρθρο 25 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, ότι, «[*μ*]*ε την επιφύλαξη της απόφασης-πλαίσιο 2002/584* […], οι διατάξεις της [απόφασης-πλαίσιο 2008/909] εφαρμόζονται, κατ' αναλογία, *στο μέτρο που συνάδουν με τις διατάξεις της [απόφασης-πλαίσιο 2002/584*] […]»[16].

37. Επιπλέον, η Βελγική Κυβέρνηση δεν λαμβάνει υπόψη τα πολύ διαφορετικά πεδία εφαρμογής των δύο αυτών νομοθετημάτων.

38. Σκοπός της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 είναι η αναγκαστική μεταφορά από ένα κράτος μέλος σε άλλο ενός προσώπου που διώκεται ή έχει καταδικαστεί και είναι σε φυγή ή δεν είναι γνωστό το πού βρίσκεται και για το οποίο εκφράζονται ανησυχίες ότι επιδιώκει να αποφύγει τις συνέπειες των πράξεών του. Η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 σκοπεί επομένως να αποτρέψει όπως το πρόσωπο αυτό μείνει ατιμώρητο λόγω γεωγραφικής αποστάσεως.

39. Αντιθέτως, η απόφαση-πλαίσιο 2008/909 δεν διέπεται από τη σκέψη ότι ο δράστης, ή αυτός που τεκμαίρεται ως τέτοιος, βρίσκεται σε φυγή και ότι επομένως πρέπει να οργανωθεί η αναγκαστική μεταφορά του. Αποβλέπει στη θέσπιση εναρμονισμένου συστήματος εκτελέσεως των καταδικαστικών αποφάσεων εντός του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, προκειμένου να διασφαλιστεί ο κλασικός τρόπος εκτελέσεως των καταδικαστικών αποφάσεων, όπως συμβαίνει σε κάθε κράτος μέλος, ενισχύοντας έτσι την κοινωνική επανένταξη του καταδικασθέντος. Η απόφαση-πλαίσιο 2008/909 είναι, στην πραγματικότητα, η επέκταση σε αυτόν τον ενιαίο χώρο των καθημερινών πρακτικών των εθνικών δικαστηρίων. Σε κάθε κράτος μέλος, ο αρμόδιος για την εκτέλεση της ποινής δικαστής λαμβάνει υπόψη την προσωπικότητα του καταδικασθέντος, την οικογενειακή και επαγγελματική του κατάσταση και τον τόπο κατοικίας του, προκειμένου να προσδιορίσει τον τόπο φυλακίσεώς του και να αποφευχθεί η επιδείνωση του κοινωνικού του αποκλεισμού εξαιτίας του γεγονότος και μόνον του εγκλεισμού του. Έτσι, ο καταδικασθείς από τις δικαστικές αρχές της πόλεως Βρέστη (Γαλλία), ο οποίος όμως είναι εγκατεστημένος στην πόλη Στρασβούργο (Γαλλία), θα εκτίσει την ποινή του σε σωφρονιστικό ίδρυμα κοντά στην τελευταία πόλη. Με την απόφαση-πλαίσιο 2008/909 ο νομοθέτης της Ένωσης διασφαλίζει ότι μπορεί να ισχύει το ίδιο ακόμη και αν το εν λόγω πρόσωπο είναι εγκατεστημένο στην πόλη Φρανκφούρτη επί του Μάιν (Γερμανία).

40. Επομένως, η απόφαση-πλαίσιο 2008/909 επιδιώκει να διευκολύνει την κοινωνική επανένταξη του καταδικασθέντος σε στερητική της ελευθερίας ποινή σε ένα κράτος μέλος παρέχοντας σε αυτόν τη δυνατότητα να εκτίσει την ποινή του ή το υπόλοιπο αυτής στο κοινωνικό περιβάλλον της καταγωγής του, δηλαδή στο έδαφος άλλου κράτους μέλους. Επομένως, το κράτος μέλος εκτελέσεως οφείλει να

16 Η υπογράμμιση δική μου.

υλοποιήσει καταδικαστική απόφαση που έχει εκδώσει η δικαστική αρχή του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος, με τον ίδιο τρόπο με αυτόν που κλασικά χρησιμοποιεί για τις δικές του καταδικαστικές αποφάσεις, δηλαδή διασφαλίζοντας ότι είναι εξατομικευμένα όλα τα μέτρα που αφορούν την εκτέλεση και την οργάνωση της εν λόγω ποινής [17].

41. Τούτου λεχθέντος, πρέπει τώρα να εξεταστεί το ζήτημα αν, υπό το πρίσμα των θεμελιωδών αρχών επί των οποίων βασίζεται η δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις όπως έχει οργανωθεί από τις Συνθήκες, αλλά και των σχετικών διατάξεων της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, η αρμόδια βελγική δικαστική αρχή δύναται ή όχι να εκτελέσει τη στερητική της ελευθερίας ποινή που έχει επιβληθεί από το Judecătoria Carei (πρωτοδικείο Carei) σε βάρος του M.-S. Sut.

42. Για τους λόγους που θα αναπτύξω στη συνέχεια, θεωρώ ότι η άποψη που υποστήριξε η Βελγική Κυβέρνηση είναι αντίθετη προς την απόφαση-πλαίσιο 2002/584, καθόσον αντιβαίνει προς τον ορισμό της έννοιας της «αμοιβαίας αναγνωρίσεως» και καταλήγει να επανεισαγάγει ένα σύστημα παρόμοιο με εκείνο της εκδόσεως το οποίο, ωστόσο, ο νομοθέτης της Ένωσης ορθώς και ρητώς θέλησε να καταργήσει μεταξύ των κρατών μελών.

Α. Η αμοιβαία αναγνώριση

43. Η δικαστική συνεργασία εντός του ευρωπαϊκού ποινικού χώρου θεμελιώνεται, όπως προκύπτει σαφώς από το άρθρο 82, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, στην αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως. Η αρχή αυτή συνιστά τον «ακρογωνιαίο λίθο» της συνεργασίας αυτής [18] και, κατά το Δικαστήριο, έχει «θεμελιώδη σημασία» στο δίκαιο της Ένωσης, στο μέτρο που καθιστά δυνατή τη δημιουργία και διατήρηση ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, από κοινού με την αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης στην οποία βασίζεται [19].

44. Σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως, όταν έχει ληφθεί απόφαση από δικαστική αρχή σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο η αρχή αυτή υπάγεται, η εν λόγω απόφαση έχει πλήρη και άμεση ισχύ σε ολόκληρη την Ένωση, οπότε οι αρμόδιες αρχές κάθε άλλου κράτους μέλους πρέπει να παρέχουν τη συνδρομή τους για την εκτέλεσή της ως εάν προερχόταν από δικαστική αρχή του δικού τους κράτους [20].

45. Κατά συνέπεια, όταν η δικαστική αρχή κράτους μέλους δεσμεύεται να διασφαλίσει την εκτέλεση ποινής που έχει επιβληθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους, η αρχή αυτή οφείλει, σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως, να διασφαλίσει την εκτέλεση της εν λόγω ποινής όπως αυτή έχει επιβληθεί από το εν λόγω δικαστήριο και κατά τον ίδιο τρόπο ως εάν επρόκειτο για δική της απόφαση.

17 Διαπράττει σοβαρό σφάλμα όποιος θεωρεί ότι, σε κάθε κράτος εξ αυτών, η εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής που έχει επιβληθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους απαιτεί την έκδοση εθνικού εντάλματος συλλήψεως.

18 Βλ. αιτιολογική σκέψη 6 της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584.

19 Βλ. αποφάσεις της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Ελλείψεις του δικαστικού συστήματος) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, σκέψη 36), και Generalstaatsanwaltschaft (Συνθήκες κρατήσεως στην Ουγγαρία) (C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, σκέψη 49).

20 Βλ., συναφώς, ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της 26ης Ιουλίου 2000, για την αμοιβαία αναγνώριση των οριστικών αποφάσεων σε ποινικές υποθέσεις [COM(2000) 495 τελικό, ιδίως σ. 8].

46. Πράγματι, από την απόφαση της 11ης Φεβρουαρίου 2003, Gözütok και Brügge [21], σχετικά με την αρχή ne bis in idem, προκύπτει ότι η αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως προϋποθέτει κατ' ανάγκην, όποιοι και αν είναι οι σχετικοί με την επιβολή της κυρώσεως λεπτομερείς κανόνες, ότι υπάρχει αμοιβαία εμπιστοσύνη των κρατών μελών στα αντίστοιχα συστήματά τους ποινικής δικαιοσύνης και ότι κάθε κράτος μέλος αποδέχεται την εφαρμογή του ποινικού δικαίου που ισχύει στα άλλα κράτη μέλη, έστω και αν η εφαρμογή της εθνικής του νομοθεσίας θα οδηγούσε σε διαφορετική λύση [22].

47. Επομένως, το πεδίο εφαρμογής καταδικαστικής αποφάσεως δεν περιορίζεται πια στο έδαφος του κράτους μέλους εκδόσεως αλλά εκτείνεται πλέον σε ολόκληρη την Ένωση.

48. Υπό τις συνθήκες αυτές, η αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως πρέπει από μόνη της να διασφαλίζει ότι η εκδοθείσα στις 8 Ιουνίου 2011 από το Judecătoria Carei (πρωτοδικείο Carei) καταδικαστική απόφαση θα αναγνωριστεί και η στερητική της ελευθερίας ποινή ενός έτους και δύο μηνών στην οποία καταδικάστηκε ο M.-S. Sut θα εκτελεστεί από το tribunal de première instance de Liège (πρωτοδικείο Λιέγης, Βέλγιο) με τον ίδιο τρόπο ως εάν η εν λόγω καταδικαστική απόφαση είχε εκδοθεί και η ποινή είχε επιβληθεί από το tribunal de première instance d'Arlon (πρωτοδικείο Αρλόν, Βέλγιο).

49. Τούτου δοθέντος, πρέπει τώρα να εξεταστεί κατά πόσον οι βελγικές δικαστικές αρχές έχουν τη δυνατότητα, στο πλαίσιο του μηχανισμού του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως που θεσπίστηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2002/584 και ειδικότερα στο πλαίσιο της εφαρμογής τού κατά το άρθρο της 4, σημείο 6, λόγου προαιρετικής μη εκτελέσεως, να παραιτηθούν από την αρχή αυτή σε περίπτωση που τα στοιχεία της αντικειμενικής υποστάσεως του αδικήματος και ιδίως τα στοιχεία της ποινής όπως ορίζονται στο δίκαιο του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος δεν ταυτίζονται με αυτά που ορίζονται στο δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως.

Β. Το γράμμα, η οικονομία και οι σκοποί της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584

50. Η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως καθώς και σε «υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης» μεταξύ των κρατών μελών [23]. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 6, αποτελεί την πρώτη περίπτωση συγκεκριμένης εφαρμογής, στον τομέα του ποινικού δικαίου, της αρχής της αμοιβαίας αναγνωρίσεως, που από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που πραγματοποιήθηκε στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, έχει χαρακτηριστεί ως «ακρογωνιαίος λίθος» της δικαστικής συνεργασίας.

51. Η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 ρητώς έχει ως σκοπό, όπως ειδικότερα προκύπτει από την αιτιολογική της σκέψη 5 και από το άρθρο της 31, την κατάργηση, μεταξύ των κρατών μελών, της διαδικασίας εκδόσεως και την αντικατάστασή της από σύστημα παραδόσεως, στο πλαίσιο του οποίου η δικαστική αρχή εκτελέσεως δύναται να εναντιωθεί την παράδοση μόνο με απόφαση ειδικά αιτιολογημένη με έναν από τους λόγους υποχρεωτικής ή προαιρετικής μη εκτελέσεως που απαριθμούνται περιοριστικώς στα άρθρα 3 και 4 της ως άνω αποφάσεως-πλαισίου.

52. Κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, η δικαστική αρχή του κράτους μέλους εκτελέσεως δύναται συνεπώς να αρνηθεί να εκτελέσει ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως που έχει εκδοθεί για την εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής όταν ο εκζητούμενος διαμένει στο κράτος μέλος εκτελέσεως, είναι υπήκοος ή κάτοικός του και το κράτος αυτό δεσμεύεται να εκτελέσει την ποινή αυτή σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο.

21 C-187/01 και C-385/01, EU:C:2003:87. Βλ., επίσης, αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 2006, Van Esbroeck (C-436/04, EU:C:2006:165)· της 28ης Σεπτεμβρίου 2006, Van Straaten (C-150/05, EU:C:2006:614)· της 28ης Σεπτεμβρίου 2006, Gasparini κ.λπ. (C-467/04, EU:C:2006:610)· της 18ης Ιουλίου 2007, Kraaijenbrink (C-367/05, EU:C:2007:444), και της 16ης Νοεμβρίου 2010, Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683).

22 Βλ. σκέψη 33 της αποφάσεως αυτής.

23 Βλ. αιτιολογική σκέψη 10 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου.

53. Υπενθυμίζω ότι η διάταξη αυτή παρέχει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως τη δυνατότητα να εκτιμήσει, στο πλαίσιο του περιθωρίου εκτιμήσεως που της παρέχεται, κατά πόσον η εκτέλεση της ποινής στο κράτος μέλος εκτελέσεως μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητες κοινωνικής επανεντάξεως του εκζητουμένου μετά την έκτιση της ποινής στην οποία αυτός έχει καταδικαστεί[24]. Η εν λόγω διάταξη δείχνει σαφώς τον τρόπο με τον οποίο ο δικαστής πρέπει να συνδέσει την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως, η οποία οδηγεί, κατ' αρχήν, στην παράδοση του εκζητούμενου, με την αρχή της εξατομικεύσεως της ποινής, η οποία, αντιθέτως, προβλέπει ότι υπό ορισμένες περιστάσεις ο δικαστής αυτός μπορεί κατ' εξαίρεση να μην εφαρμόσει την αρχή της παραδόσεως του εν λόγω προσώπου έτσι ώστε να διασφαλιστεί η κοινωνική επανένταξή του[25]. Πρέπει να διευκρινιστεί ότι εδώ πρόκειται για εξαίρεση από την αρχή της παραδόσεως του καταδικασθέντος και όχι για εξαίρεση από την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως. Πράγματι, εφαρμόζοντας τον κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 λόγο προαιρετικής μη εκτελέσεως η δικαστική αρχή εκτελέσεως αναγνωρίζει πλήρως την απόφαση που έχει εκδοθεί από τη δικαστική αρχή εκδόσεως, καθόσον διασφαλίζει την εφαρμογή της στην ημεδαπή.

54. Η στάση αυτή, η οποία απορρέει από τη μέριμνα να εξασφαλιστεί η λειτουργία της ποινής ως μέσου επανεντάξεως, δείχνει ποια είναι η πραγματικότητα του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης εντός του οποίου εφαρμόζονται οι θεμελιώδεις αρχές του δικαίου της εκτελέσεως των ποινών, συμπεριλαμβανομένης της εκτελέσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως και αφότου αποτραπεί η ατιμωρησία λόγω της συλλήψεως του καταδικασθέντος.

55. Όπως κάθε εξαίρεση από την αρχή της παραδόσεως, ο κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 λόγος προαιρετικής μη εκτελέσεως πρέπει να ερμηνεύεται στενά[26], πράγμα που έχει ως συνέπεια ότι η δικαστική αρχή εκτελέσεως, προκειμένου να εξαλείψει κάθε κίνδυνο ατιμωρησίας, οφείλει να εξακριβώσει την πραγματική δυνατότητα εκτελέσεως της ποινής σύμφωνα με το εσωτερικό της δίκαιο, πριν αρνηθεί την παράδοση του ενδιαφερομένου[27].

56. Στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο αρμόδιος να αποφανθεί επί της εκτελέσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δικαστής διερωτάται αν μπορεί πραγματικά να εξασφαλιστεί η εκτέλεση της ποινής σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, στο μέτρο που για το αδίκημα για το οποίο έχει εκδοθεί το εν λόγω ένταλμα έχει επιβληθεί εντός του κράτους μέλους εκδόσεως στερητική της ελευθερίας ποινή, ενώ, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, το αδίκημα αυτό επισύρει μόνο χρηματική ποινή. Ο εν λόγω δικαστής διερωτάται αν, στην περίπτωση αυτή, αποτελεί εμπόδιο για την εφαρμογή τού κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 λόγου προαιρετικής μη εκτελέσεως το γεγονός ότι η φύση της επιβληθείσας σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εκδόσεως ποινής δεν ταυτίζεται με τη φύση της προβλεπόμενης από το δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως ποινής.

57. Η εξέταση του γράμματος της εν λόγω διατάξεως καθώς και η ανάλυση της οικονομίας και του σκοπού αυτής της αποφάσεως-πλαισίου αποδεικνύουν ότι σε μια κατάσταση όπως η επίμαχη, όπου για το αδίκημα για το οποίο έχει εκδοθεί το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως έχει επιβληθεί εντός του κράτους μέλους εκδόσεως στερητική της ελευθερίας ποινή, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν είχε την

24 Βλ. αποφάσεις της 17ης Ιουλίου 2008, Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:437, σκέψη 45)· της 6ης Οκτωβρίου 2009, Wolzenzburg (C-123/08, EU:C:2009:616, σκέψεις 62 και 67)· της 21ης Οκτωβρίου 2010, B. (C-306/09, EU:C:2010:626, σκέψη 52)· της 5ης Σεπτεμβρίου 2012, Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:517, σκέψη 32), και της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 21).

25 Η προπαρατεθείσα νομολογία του Δικαστηρίου, όπως και αυτή του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του ΕΔΔΑ της 30ής Ιουνίου 2015, Khoroshenko κατά Ρωσίας, CE:ECHR:2015:0630JUD004141804, § 121), τονίζει τη σημασία που πρέπει να δοθεί στον σκοπό κοινωνικής επανεντάξεως του καταδικασθέντος στο πλαίσιο όχι μόνο της ατομικής εκτιμήσεως, από τον δικαστή της ουσίας, των όρων εκτελέσεως στερητικής της ελευθερίας ποινής, αλλά και στο πλαίσιο των ποινικών πολιτικών των κρατών μελών, λαμβανομένου δε υπόψη ότι το Δικαστήριο πολύ προσφάτως επισήμανε στην απόφαση της 17ης Απριλίου 2018, B και Vomero (C-316/16 και C-424/16, EU:C:2018:256, σκέψη 75 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), ότι η κοινωνική επανένταξη του πολίτη της Ένωσης στο κράτος μέλος όπου είναι πραγματικά ενταγμένος είναι προς το συμφέρον όχι μόνον του πολίτη αυτού αλλά και της Ένωσης γενικότερα.

26 Βλ. αποφάσεις της 25ης Ιουλίου 2018, AY (Ενταλμα συλλήψεως–Μάρτυρας) (C-268/17, EU:C:2018:602, σκέψη 52 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), καθώς και Minister for Justice and Equality (Ελλείψεις του δικαστικού συστήματος) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, σκέψη 54 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

27 Βλ. απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 22).

πρόθεση να εξαρτήσει την εφαρμογή τού κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 λόγου προαιρετικής μη εκτελέσεως από την προϋπόθεση ότι η πράξη την οποία αφορά η καταδίκη πρέπει να τιμωρείται επίσης στο κράτος μέλος εκτελέσεως με ποινή, αν όχι πανομοιότυπη, τουλάχιστον παρόμοια.

58. Πρώτον, υπενθυμίζεται ότι από το γράμμα του άρθρου 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 προκύπτει ότι η διάταξη αυτή προβλέπει λόγο μη εκτελέσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως εκδοθέντος για την εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής όταν ο εκζητούμενος διαμένει στο κράτος μέλος εκτελέσεως, είναι υπήκοος ή κάτοικός του και το κράτος αυτό δεσμεύεται να εκτελέσει «την ποινή αυτή» σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο.

59. Όπως δείχνει η χρήση της αντωνυμίας «αυτή», το κράτος μέλος εκτελέσεως είναι συνεπώς υποχρεωμένο να εκτελέσει τη στερητική της ελευθερίας ποινή που έχει επιβληθεί από το κράτος μέλος εκδόσεως του εντάλματος. Σε αντίθετη περίπτωση, η μνεία της διάρκειας της επιβληθείσας στερητικής της ελευθερίας ποινής ή η μνεία του υπολοίπου τής προς έκτιση ποινής που πρέπει να περιλαμβάνεται στο στοιχείο γ′ του εν λόγω εντάλματος θα στερούνταν μέρος της πρακτικής αποτελεσματικότητάς της[28].

60. Όσον αφορά τη μνεία ότι το κράτος μέλος εκτελέσεως πρέπει να δεσμεύεται να εκτελέσει την εν λόγω ποινή «σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο», η μνεία αυτή αποτελεί απλώς έκφραση της αρχής ότι τα μέτρα εκτελέσεως της ποινής διέπονται από το δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως[29]. Πρόκειται για τα μέτρα που πρέπει να εξασφαλίζουν την εκτέλεση της ποινής στην πράξη και να διασφαλίζουν την κοινωνική επανένταξη του καταδικασθέντος[30]. Η αρχή αυτή στηρίζεται στην αρχή της εδαφικότητας της ποινικής νομοθεσίας, η οποία αποτελεί κοινή αρχή σε όλα τα κράτη μέλη, καθώς και στην αρχή της εξατομικεύσεως της ποινής, η οποία είναι μία από τις λειτουργίες της ποινής.

61. Επομένως, η μνεία αυτή σκοπό έχει να ρυθμίσει τις συγκρούσεις νόμων και αρμοδιοτήτων που ενδέχεται να ανακύψουν κατά την εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής εντός κράτους μέλους άλλου από το κράτος μέλος που επέβαλε την ποινή και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως να προσαρμόσει ή να μετατρέψει την επιβληθείσα από το κράτος μέλος εκδόσεως στερητική της ελευθερίας ποινή κατά τέτοιον τρόπο ώστε αυτή να αντιστοιχεί στην ποινή που θα είχε επιβληθεί για το ίδιο αδίκημα σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως.

62. Δεύτερον, όπως υπογράμμισα, η άποψη που υποστηρίζει η Βελγική Κυβέρνηση ισοδυναμεί με επανεισαγωγή διαδικασίας βασιζόμενης στη λογική της εκδόσεως.

63. Πάντως, η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 σηματοδοτεί σαφώς την εγκατάλειψη μεταξύ των κρατών μελών της διαδικασίας εκδόσεως, η οποία τους παρείχε τη δυνατότητα, λόγω της ενδεχόμενης ελλείψεως εμπιστοσύνης έναντι αλλοδαπού ποινικού συστήματος, να απαιτούν, με σκοπό την έκδοση, όχι μόνον οι πράξεις για τις οποίες ζητήθηκε η έκδοση να αποτελούν αδίκημα κατά το δίκαιο του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνθηκε το αίτημα εκδόσεως, αλλά επιπλέον να ταυτίζονται τα στοιχεία της αντικειμενικής υποστάσεως του αδικήματος.

28 Βλ. τυποποιημένο έντυπο του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως που παρατίθεται σε παράρτημα στην απόφαση-πλαίσιο 2002/584.

29 Η αρχή αυτή περιλαμβάνεται επίσης στο άρθρο 17, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, το οποίο αποτέλεσε το αντικείμενο προδικαστικής αποφάσεως του Δικαστηρίου η οποία εκδόθηκε στις 8 Νοεμβρίου 2016 στην υπόθεση Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:835).

30 Στα σημεία 70 έως 73 των προτάσεών μου στην υπόθεση Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:319), διευκρινίζεται ότι, στο πλαίσιο αυτό, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές καθορίζουν τις λεπτομέρειες ως προς τον τρόπο εκτελέσεως της ποινής και τις εναλλακτικές μορφές εκτίσεώς της, αποφασίζοντας, για παράδειγμα, τη φύλαξη εκτός σωφρονιστικού καταστήματος, τις άδειες εξόδου, το καθεστώς «ημιελευθερίας», την κατάτμηση και την αναστολή της ποινής, τα μέτρα πρόωρης ή υπό όρους αποφυλακίσεως του κρατουμένου ή τη θέση υπό ηλεκτρονική επιτήρηση. Εξέθεσα επίσης ότι το δίκαιο της εκτελέσεως των ποινών καλύπτει επιπλέον τα μέτρα που μπορούν να ληφθούν μετά την αποφυλάκιση του καταδικασθέντος, όπως η θέση του υπό δικαστική επιτήρηση ή ακόμη η συμμετοχή του σε προγράμματα αποκαταστάσεως, ή τα μέτρα αποζημιώσεως υπέρ των θυμάτων.

64. Σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως στην οποία βασίζεται η απόφαση-πλαίσιο 2002/584, όταν λαμβάνεται απόφαση από δικαστική αρχή σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο η αρχή αυτή υπάγεται, η εν λόγω απόφαση έχει πλήρη και άμεση ισχύ σε ολόκληρη την Ένωση, οπότε οι αρμόδιες αρχές κάθε άλλου κράτους μέλους πρέπει να παρέχουν τη συνδρομή τους για την εκτέλεσή της ως εάν αυτή προερχόταν από δικαστική αρχή του δικού τους κράτους. Όπως προκύπτει ακόμη μια φορά από την απόφαση της 11ης Φεβρουαρίου 2003, Gözütok και Brügge[31], η αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως προϋποθέτει κατ' ανάγκην ότι υπάρχει αμοιβαία εμπιστοσύνη των κρατών μελών στα αντίστοιχα συστήματά τους ποινικής δικαιοσύνης και ότι κάθε κράτος μέλος αποδέχεται την εφαρμογή του ποινικού δικαίου που ισχύει στα άλλα κράτη μέλη.

65. Στο πλαίσιο του μηχανισμού του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, η εμπιστοσύνη αυτή εκφράστηκε με την παραίτηση των κρατών μελών από τον έλεγχο του διττού αξιοποίνου όσον αφορά τα 32 αδικήματα του άρθρου 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584[32].

66. Εξάλλου, ο έλεγχος αυτός είναι εξαιρετικά περιορισμένος καθόσον αφορά «αξιόποινες πράξεις εκτός αυτών» που προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 4, της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου, στις οποίες εμπίπτει το επίμαχο στην υπό κρίση υπόθεση αδίκημα. Στην περίπτωση αυτή, η δικαστική αρχή εκτελέσεως δύναται μόνο να εξακριβώσει αν «οι πράξεις για τις οποίες εκδίδεται το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης συνιστούν αξιόποινη πράξη δυνάμει του δικαίου του κράτους εκτέλεσης, ανεξαρτήτως των στοιχείων αντικειμενικής υποστάσεως ή του νομικού χαρακτηρισμού αυτής».

67. Πάντως, η ποινή εμπίπτει στα στοιχεία της αντικειμενικής υποστάσεως του αδικήματος.

68. Το αδίκημα παραπέμπει σε πράξη την οποία ο νόμος ορίζει και απαγορεύει με απειλή ποινικές κυρώσεις. Το αδίκημα αποτελείται επομένως από δύο στοιχεία. Αφενός, από την αξιόποινη πράξη και, αφετέρου, την κύρωση. Η αξιόποινη πράξη είναι η περιγραφή της απαγορευόμενης συμπεριφοράς. Όσον αφορά την κύρωση, αυτή είναι η ποινή που συνδέεται με την τέλεση της απαγορευόμενης πράξεως. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, για τη θέσπιση κανόνων ποινικού δικαίου, και σύμφωνα με τη θεμελιώδη αρχή «ουδέν έγκλημα, ουδεμία ποινή άνευ νόμου», ο νόμος που επιβάλλει ποινή πρέπει να περιγράφει επακριβώς τη φύση της απαγορευόμενης πράξεως, συμπεριλαμβανομένης της υποκειμενικής διαστάσεως, δηλαδή της σχετικής με την ύπαρξη προθέσεως, καθώς και τη φύση και τον βαθμό αυστηρότητας της κυρώσεως που συνδέεται με την παραβίαση του νόμου.

69. Το Δικαστήριο ερμήνευσε το περιεχόμενο του ελέγχου του διττού αξιοποίνου που προβλέπεται σχετικά με «αδικήματα άλλα» στο πλαίσιο της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, στην απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2017, Grundza[33], και φρονώ ότι η ανάλυση αυτή έχει πλήρη εφαρμογή για τον μηχανισμό του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως.

70. Συγκεκριμένα, η απόφαση-πλαίσιο 2008/909, η οποία εκδόθηκε μετά την απόφαση-πλαίσιο 2002/584, μεταφέρει στο άρθρο της 7, παράγραφος 3, με όρους απολύτως πανομοιότυπους, τους όρους του άρθρου 2, παράγραφος 4, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, πράγμα που αποδεικνύει την ισχυρή βούληση του νομοθέτη της Ένωσης να περιορίσει, στο μέτρο του δυνατού και σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως, κάθε συγκριτική προσέγγιση που θα μπορούσε να υιοθετήσει η δικαστική αρχή εκτελέσεως, είτε στο πλαίσιο του μηχανισμού του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως ή σε αυτό που καθιερώθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2008/909.

31 C-187/01 και C-385/01, EU:C:2003:87.

32 Υπό τις συνθήκες αυτές, η δικαστική αρχή εκτελέσεως οφείλει να διασφαλίσει την εκτέλεση της ποινής στην οποία έχει καταδικαστεί ο ενδιαφερόμενος, ακόμη και αν η επίμαχη πράξη δεν τιμωρείται στο κράτος μέλος εκτελέσεως. Τα αδικήματα αυτά και οι εφαρμοστέες ποινές ορίζονται, όπως διευκρίνισε το Δικαστήριο, από το δίκαιο του κράτους μέλους εκδόσεως, καθόσον σκοπός της αποφάσεως-πλαισίου δεν είναι η εναρμόνιση των στοιχείων της αντικειμενικής υποστάσεως των εν λόγω αδικημάτων ή των ποινών τις οποίες αυτά επισύρουν. Βλ., συναφώς, απόφαση της 3ης Μαΐου 2007, Advocaten voor de Wereld (C-303/05, EU:C:2007:261, σκέψεις 52 και 53).

33 C-289/15, EU:C:2017:4.

71. Στις σκέψεις 33 έως 38 της αποφάσεως της 11ης Ιανουαρίου 2017, Grundza[34], το Δικαστήριο έκρινε ότι η εκτίμηση του διττού αξιοποίνου από τη δικαστική αρχή εκτελέσεως πρέπει να περιορίζεται στην εξακρίβωση ότι τα πραγματικά περιστατικά του αδικήματος, όπως περιγράφονται στην απόφαση που εκδόθηκε από τη δικαστική αρχή εκδόσεως, θα επέσυραν επίσης, αυτά καθ' εαυτά, ποινική κύρωση σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως, αν είχαν λάβει χώρα στο έδαφος του κράτους αυτού. Κατά το Δικαστήριο, πρόκειται για «αναγκαία και ικανή» προϋπόθεση για τους σκοπούς της εκτιμήσεως του διττού αξιοποίνου, ενώ δεν απαιτείται να υπάρχει πλήρης ταύτιση ούτε μεταξύ των στοιχείων της αντικειμενικής υποστάσεως του αδικήματος –στα οποία συμπεριλαμβάνεται η ποινή– ούτε ως προς την ονομασία του αδικήματος ούτε ως προς τη βαρύτητά του στις αντίστοιχες εθνικές νομοθεσίες.

72. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου την οποία αναφέρει το άρθρο 2, παράγραφος 4, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι παρέχει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως, με σκοπό την εφαρμογή τού κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου λόγου προαιρετικής μη εκτελέσεως, τη δυνατότητα να εξακριβώσει και να απαιτήσει όπως η πράξη την οποία αφορά η καταδίκη στο κράτος μέλος εκδόσεως τιμωρείται με ποινή, αν όχι πανομοιότυπη, τουλάχιστον παρόμοια στο κράτος μέλος εκτελέσεως. Η συγκριτική προσέγγιση που υιοθετεί η δικαστική αρχή εκτελέσεως έχει συνεπώς όρια και δεν μπορεί να εκτείνεται στη σύγκριση της φύσεως της ποινής που επιβάλλεται εντός του κράτους μέλους εκδόσεως και εντός του κράτους μέλους εκτελέσεως.

73. Σε μια κατάσταση όπως η επίμαχη, η απαίτηση μιας τέτοιας ταυτίσεως προδήλως θα αντέβαινε στο γράμμα του άρθρου 2, παράγραφος 4, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, όπως αυτό έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο.

74. Επιπλέον, η παροχή σε κράτος μέλος της δυνατότητας να απαιτεί όπως η πράξη την οποία αφορά η καταδίκη στο κράτος μέλος εκδόσεως τιμωρείται με ποινή, αν όχι πανομοιότυπη, τουλάχιστον παρόμοια κατά το εθνικό του δίκαιο, προδήλως θα μείωνε την αποτελεσματικότητα της αρχής της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των δικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται στο πλαίσιο του μηχανισμού του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, καθόσον μια τέτοια στάση θα οδηγούσε στην επαναφορά διαδικασίας έχουσας ως πρότυπο τη διαδικασία εκδόσεως. Πάντως, η συμπεριφορά αυτή προδήλως θα αντέβαινε στην σαφώς εκπεφρασμένη βούληση του νομοθέτη της Ένωσης να αντικαταστήσει τη διαδικασία εκδόσεως που υπήρχε μεταξύ των κρατών μελών με διαδικασία παραδόσεως βασιζόμενη στη μεταξύ τους αμοιβαία εμπιστοσύνη.

75. Εν συνεχεία, ερμηνεία όπως αυτή που υποστηρίζει η Βελγική Κυβέρνηση θα κατέληγε στο να στερεί από κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα τον κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 λόγο προαιρετικής μη εκτελέσεως όταν το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως αφορά αδίκημα που στο κράτος εκτελέσεως επισύρει μόνο χρηματική ποινή. Η κατάσταση αυτή μπορεί να απαντά συχνά, ιδίως όταν το αδίκημα που αποτελεί τη βάση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δεν εμπίπτει στον κατάλογο των 32 σοβαρών αδικημάτων που παραθέτει το άρθρο 2, παράγραφος 2 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου και ως προς τα οποία οι εθνικές νομοθεσίες αποκλίνουν μεταξύ τους επειδή δεν υπάρχει εναρμόνιση σε επίπεδο Ένωσης. Πάντως, περιορίζοντας σημαντικά το πεδίο εφαρμογής του λόγου αυτού, η προσέγγιση αυτή έχει αναγκαστικά αρνητικό αντίκτυπο όσον αφορά τον σκοπό κοινωνικής επανεντάξεως που ο νομοθέτης επιδιώκει στο πλαίσιο του άρθρου 4, σημείο 6, της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου.

76. Τέλος, η παροχή σε κράτος μέλος της δυνατότητας να εξαρτά την εφαρμογή τού κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 λόγου προαιρετικής μη εκτελέσεως από την προϋπόθεση ότι το αδίκημα τιμωρείται στα κράτη μέλη εκδόσεως και εκτελέσεως με ποινή, αν όχι πανομοιότυπη, τουλάχιστον παρόμοια καταλήγει στο να τεθεί υπό αμφισβήτηση η εναρμόνιση των λόγων μη

34 C-289/15, EU:C:2017:4.

εκτελέσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως η οποία απηχεί τη συναίνεση που επετεύχθη από όλα τα κράτη μέλη όσον αφορά το περιεχόμενο που πρέπει να δοθεί στον σκοπό κοινωνικής επανεντάξεως του καταδικασθέντος. Πάντως, το Δικαστήριο, στην απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2013, Melloni [35], απαγόρευσε ρητώς μια τέτοια προσέγγιση όσον αφορά τον λόγο μη αναγνωρίσεως των αποφάσεων που εκδόθηκαν σε δίκη στην οποία ο ενδιαφερόμενος δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως, όπως ορίζεται στο άρθρο 4α της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584.

77. Στην πραγματικότητα, βρισκόμαστε σε μια κατάσταση όπου στην αλλοδαπή απόφαση πρέπει να δοθεί η ίδια αποτελεσματικότητα ως εάν επρόκειτο για εθνική απόφαση, ακόμη και αν η εθνική νομοθεσία θα οδηγούσε σε διαφορετική λύση, τούτο δε σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως και τη διατύπωση που το Δικαστήριο χρησιμοποίησε όσον αφορά την αρχή ne bis in idem στην απόφαση της 11ης Φεβρουαρίου 2003, Gözütok και Brügge [36].

78. Λαμβανομένων υπόψη όλων αυτών των στοιχείων, φρονώ επομένως ότι σε μια κατάσταση όπως η επίμαχη, όπου για το αδίκημα για το οποίο έχει εκδοθεί το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως έχει επιβληθεί εντός του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος στερητική της ελευθερίας ποινή, το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαγορεύει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως να εξακριβώσει και να απαιτήσει όπως, για την εφαρμογή του λόγου προαιρετικής μη εκτελέσεως που προβλέπει η διάταξη αυτή, η πράξη την οποία αφορά η καταδίκη τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή επίσης στο κράτος μέλος εκτελέσεως.

79. Υπό τις συνθήκες αυτές και καθόσον η εκτέλεση της ποινής που έχει επιβληθεί από τη ρουμανική δικαστική αρχή αφορά πράξη η οποία συνιστά αδίκημα κατά το βελγικό δίκαιο, τίποτε δεν εμποδίζει τη βελγική δικαστική αρχή να δεσμευθεί ότι θα διασφαλίσει την εκτέλεση της εν λόγω ποινής, επικαλουμένη τον κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 λόγο προαιρετικής μη εκτελέσεως, αν κρίνει ότι, λαμβανομένων υπόψη των δεσμών που ο M. S. Sut έχει με το Βέλγιο, η εκτέλεση της ποινής στο έδαφος του εν λόγω κράτους μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητές του κοινωνικής επανεντάξεως.

Γ. Σχετικά με το περιεχόμενο και τα όρια της εφαρμογής των διατάξεων της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909

80. Οι διατάξεις της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 δεν μπορούν, κατά την άποψή μου, να τροποποιήσουν την ανωτέρω ερμηνεία του γράμματος του άρθρου 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584.

81. Πρώτον, υπενθυμίζεται ότι ο νομοθέτης της Ένωσης έχει καταστήσει σαφή τη βούλησή του η έκδοση της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 ούτε να θίγει το πνεύμα ούτε να αποδυναμώνει τον μηχανισμό του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως.

82. Αφενός, μολονότι, κατά το άρθρο της 25, οι διατάξεις της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 εφαρμόζονται κατ' αναλογία για την εκτέλεση των ποινών στις περιπτώσεις που κράτος μέλος δεσμεύεται να εκτελέσει την ποινή σύμφωνα με το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, ο νομοθέτης της Ένωσης προέβλεψε ρητώς ότι οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται μόνο «στο μέτρο που συνάδουν με τις διατάξεις [της τελευταίας]».

83. Κατά συνέπεια, ουδεμία διάταξη της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 δύναται να επηρεάσει το περιεχόμενο ή τις λεπτομέρειες εφαρμογής τού κατά το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 λόγου προαιρετικής μη εκτελέσεως και ουδεμία διάταξη του νομοθετήματος αυτού δύναται να ερμηνευθεί κατά τρόπο αντίθετο προς την απόφαση-πλαίσιο 2002/584.

35 C-399/11, EU:C:2013:107.

36 C-187/01 και C-385/01, EU:C:2003:87.

84. Αφετέρου, ο νομοθέτης της Ένωσης ενσωμάτωσε στην απόφαση-πλαίσιο 2008/909 διατάξεις παρόμοιες με τις περιεχόμενες στην απόφαση-πλαίσιο 2002/584, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι ο μηχανισμός του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως ούτε θα αμφισβητηθεί ούτε θα αποδυναμωθεί.

85. Δεύτερον, και στην περίπτωση που το Δικαστήριο θεωρήσει ότι το άρθρο 8, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 αποτελεί εν προκειμένω κρίσιμη διάταξη, πρέπει να απορριφθεί η ερμηνεία που η Βελγική Κυβέρνηση προτείνει όσον αφορά το περιεχόμενό του.

86. Το άρθρο 8 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 θέτει, όπως αναφέρει ο τίτλος του, την αρχή της αναγνωρίσεως της καταδικαστικής αποφάσεως και εκτελέσεως της ποινής που έχει επιβληθεί από τη δικαστική αρχή εκδόσεως, σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως.

87. Επομένως, το άρθρο 8, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 αποκλείει, κατ' αρχήν, οποιαδήποτε προσαρμογή της καταδικαστικής αποφάσεως που έχει εκδοθεί από τη δικαστική αρχή εκδόσεως[37]. Στην απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, Ognyanov[38], το Δικαστήριο ερμήνευσε τους όρους της εν λόγω διατάξεως υπό την έννοια ότι αυτή προβλέπει μια κατ' αρχήν υποχρέωση, ότι η δικαστική αρχή εκτελέσεως υποχρεούται πράγματι να αναγνωρίσει την απόφαση που της διαβιβάστηκε και να εκτελέσει την ποινή της οποίας η διάρκεια και η φύση αντιστοιχούν προς τις προβλεπόμενες στην εκδοθείσα από τη δικαστική αρχή εκδόσεως απόφαση[39]. Συνεπώς, η αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως απαγορεύει την προσαρμογή από τη δικαστική αρχή εκτελέσεως της επιβληθείσας από τη δικαστική αρχή εκδόσεως ποινής, και τούτο ακόμη και αν η εφαρμογή του δικαίου του κράτους μέλους εκτελέσεως έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή ποινής διαφορετικής διάρκειας ή φύσεως.

88. Όπως επισήμανε η Επιτροπή στην έκθεσή της για την εφαρμογή της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, «καθώς οι αποφάσεις-πλαίσιο βασίζονται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των νομικών συστημάτων των κρατών μελών, η απόφαση που έλαβε ο δικαστής στο κράτος έκδοσης θα πρέπει να γίνεται σεβαστή και, κατ' αρχήν, δεν θα πρέπει να αναθεωρείται ή να προσαρμόζεται»[40].

89. Υπό τις συνθήκες αυτές, θεωρώ συνεπώς ότι είναι προφανές ότι η προσφυγή στο άρθρο 8 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 δεν είναι εν προκειμένω λυσιτελής.

90. Προς επίρρωση των προεκτεθέντων, προσθέτω ότι η Βελγική Κυβέρνηση πλανάται επίσης όσον αφορά το περιεχόμενο και την έννοια του ορίου που στο άρθρο 8, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 ο νομοθέτης της Ένωσης έθεσε στο δικαίωμα προσαρμογής από τη δικαστική αρχή εκτελέσεως.

91. Υπενθυμίζω ότι η Βελγική Κυβέρνηση επικαλείται τη διατύπωση της διατάξεως αυτής για να υποστηρίξει ότι, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του νόμου περί οδικής κυκλοφορίας που τιμωρούν με χρηματική ποινή την οδήγηση οχήματος χωρίς άδεια οδηγήσεως, η δικαστική αρχή εκτελέσεως δεν έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει τη στερητική της ελευθερίας ποινή που έχει επιβληθεί από τη δικαστική αρχή εκδόσεως, οπότε δεν μπορεί να δεσμευθεί ότι θα εκτελέσει στην πράξη την ποινή στην οποία έχει καταδικαστεί ο M.-S. Sut.

37 Ο νομοθέτης της Ένωσης προέβλεψε δύο εξαιρέσεις από αυτήν την κατ' αρχήν υποχρέωση. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8, παράγραφοι 2 και 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, η δικαστική αρχή εκτελέσεως έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει τη διάρκεια ή τη φύση της ποινής που έχει επιβληθεί από τη δικαστική αρχή εκδόσεως προκειμένου να εξασφαλιστεί η εκτέλεση της ποινής σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως.

38 C-554/14, EU:C:2016:835.

39 Βλ. σκέψη 36 της αποφάσεως αυτής.

40 Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, της 5ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή από τα κράτη μέλη των αποφάσεων-πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ, 2008/947/ΔΕΥ και 2009/829/ΔΕΥ σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων οι οποίες επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας ή μέτρα στερητικά της ελευθερίας, αποφάσεων αναστολής εκτέλεσης της ποινής ή απόλυσης υπό όρους και εναλλακτικών κυρώσεων, καθώς και αποφάσεων περί μέτρων επιτήρησης εναλλακτικά προς την προσωρινή κράτηση [COM(2014) 57 τελικό, ειδικότερα σημείο 4.2, σ. 7 και 8].

92. Στο άρθρο 8, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909, ο νομοθέτης απαγορεύει ρητώς στη δικαστική αρχή εκτελέσεως να μετατρέψει ποινή φυλακίσεως επιβληθείσα από τη δικαστική αρχή εκδόσεως σε χρηματική ποινή, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί ότι η ποινή θα διατηρήσει συνολικά τη συνοχή που είχε κατά την ημέρα απαγγελίας της κυρώσεως και, ειδικότερα, ότι θα παραμείνει ανάλογη και θα αποτελεί κατάλληλη λύση σε σχέση με την αναστάτωση που προκλήθηκε στη δημόσια τάξη του κράτους μέλους εκδόσεως και, ως εκ τούτου, να διασφαλιστεί η αμοιβαία εμπιστοσύνη που πρέπει να έχουν μεταξύ τους οι εθνικές δικαστικές αρχές.

93. Ωστόσο, οι διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 έχουν εφαρμογή, στο πλαίσιο της προσαρμογής της ποινής, μόνο στο μέτρο που η επιβληθείσα από τη δικαστική αρχή εκδόσεως ποινή, ως εκ της φύσεώς της, «δεν συνάδει […] με το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης». Όπως επισήμανε το Δικαστήριο στην απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, Ognyanov[41], οι προϋποθέσεις που θέτει ο νομοθέτης της Ένωσης για τον σκοπό της προσαρμογής της ποινής είναι, επομένως, ιδιαιτέρως «αυστηρές»[42].

94. Πάντως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Βελγική Κυβέρνηση συγκρίνει εν προκειμένω τη φύση της ποινής που επέβαλε το Judecătoria Carei (πρωτοδικείο Carei) όχι υπό το πρίσμα του δικού του νομικού συστήματος, στο σύνολό του, αλλά υπό το πρίσμα του άρθρου 30 του νόμου περί οδικής κυκλοφορίας, δηλαδή της δικής της νομοθεσίας που καταστέλλει ειδικά την επίμαχη οδική παράβαση. Προβαίνοντας σε μια τέτοια σύγκριση και αξιολογώντας με αυτόν τον τρόπο τη δημόσια τάξη της Ρουμανίας με γνώμονα τη δική της –η οποία, όπως επισημάνθηκε, έχει αλλάξει και προσεγγίζει εκείνη της Ρουμανίας–, η Βελγική Κυβέρνηση επιχειρηματολογεί και πάλι με τη λογική του δικαίου της εκδόσεως και έτσι απομακρύνεται τόσο από τον σκοπό της αποφάσεως-πλαισίου 2008/909 όσο και από αυτόν της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584.

95. Το βελγικό δίκαιο γνωρίζει τη στερητική της ελευθερίας ποινή –οπότε η φύση της επιβληθείσας από τις ρουμανικές αρχές ποινής σε βάρος του M.-S. Sut δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν συνάδει με το βελγικό δίκαιο– και οι βελγικές δικαστικές αρχές γνωρίζουν την αρχή της κοινωνικής επανεντάξεως, πράγμα που δικαιολογημένα οδήγησε στο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου.

96. Υπό τις συνθήκες αυτές και στον βαθμό που η αρμόδια να αποφανθεί επί της εκτελέσεως του εκδοθέντος σε βάρος του M.-S. Sut ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δικαστική αρχή πρέπει να λάβει υπόψη ότι αυτός έχει επαρκείς δεσμούς με το Βέλγιο, με αποτέλεσμα η εκτέλεση της ποινής στο έδαφος του Βελγίου να μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητές του κοινωνικής επανεντάξεως, δεν βλέπω κώλυμα να δεσμευθεί να εκτελέσει την ποινή στην οποία ο ενδιαφερόμενος έχει καταδικαστεί στη Ρουμανία.

97. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των σκέψεων αυτών, φρονώ ότι σε μια κατάσταση όπως η επίμαχη, όπου για το αδίκημα για το οποίο έχει εκδοθεί το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως έχει επιβληθεί εντός του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος στερητική της ελευθερίας ποινή, το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαγορεύει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως να εξακριβώσει και απαιτήσει όπως, για την εφαρμογή του προβλεπομένου στην ανωτέρω διάταξη λόγου προαιρετικής μη εκτελέσεως, η πράξη την οποία αφορά η καταδίκη τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή επίσης στο κράτος μέλος εκτελέσεως.

41 C-554/14 (EU:C:2016:835, σκέψη 36).

42 Οι περιπτώσεις όπου η ποινή που έχει επιβληθεί εντός του κράτους εκδόσεως είναι, ως προς τη φύση της, τέτοια που δεν συνάδει με το δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως είναι κατά την άποψή μου σπάνιες, καθόσον το καθεστώς των ποινών, μολονότι δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο εναρμονίσεως εντός της Ένωσης, εντούτοις παρουσιάζει μεγάλες ομοιότητες μεταξύ των κρατών μελών.

V. Πρόταση

98. Κατόπιν των ανωτέρω εκτιμήσεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα του cour d'appel de Liège (εφετείου Λιέγης, Βέλγιο) ως εξής:

Σε μια κατάσταση όπως η επίμαχη, όπου για το αδίκημα για το οποίο έχει εκδοθεί το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως έχει επιβληθεί εντός του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος στερητική της ελευθερίας ποινή, το άρθρο 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαγορεύει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως να εξακριβώσει και απαιτήσει όπως, για την εφαρμογή του προβλεπομένου στην ανωτέρω διάταξη λόγου προαιρετικής μη εκτελέσεως, η πράξη την οποία αφορά η καταδίκη τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή επίσης στο κράτος μέλος εκτελέσεως.